

AJ-1433

M.A. (Final) Term End Examination, 2021-22

SANSKRIT (Paper-I) (इतिहास तथा निबन्ध)

Time : 3 hours]

[Maximum Marks : 100

नोट:- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः ।

इकाई-I

1. रामायण महाभारतस्य तुलनात्मक विवेचनं करणीयम् । 20

अथवा

रामायण महाभारतकालीन संस्कृत्याः तुलनात्मक विवेचनं क्रीयताम् ।

अथवा

स्वतर्कभ्यो रामायण महाभारतस्य पौर्वापर्यं निरूप्यताम् ।

इकाई-II

2. गद्यकाव्यस्य उत्पत्तिः तथा च तस्य क्रमिक विकासं विविच्यताम् । 20

अथवा

चम्पूकाव्यं परिभाष्य कोऽपि द्वौ चम्पूकाव्ययोः संक्षिप्त परिचयं देयम् ।

अथवा

अधोलिखितेषु द्वौ नाट्यकारणां परिचयं दत्वा तयोः एकैक नाटकस्य परिचयं देयम् :-
भवभूति, कालिदास, भास, हर्ष, राजशेखर, विशाखदत्त ।

इकाई-III

3. आख्यायिका इत्यस्य शब्दस्य कोऽर्थः ? आख्यायिकां परिभाष्य द्वौ आख्यायिका लेखकयोः परिचयं दत्वा तयोः एकैक आख्यायिकायाः परिचयं दीयताम् । 20

अथवा

संस्कृत साहित्ये गद्यसाहित्यस्य अन्तर्गते विलिखितां कथानां वर्णनं क्रीयताम्—कोऽपि त्रयः कथानां वर्णनं अपेक्षितम् ।
अवन्तिसुन्दरी कथा, वासवदत्ता, तिलकमञ्जरी, दशकुमारचरितम्, कादम्बरी, कथामुक्तावली ।

इकाई-IV

4. गीति काव्यस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयन् एकं गीतिकाव्यं सुष्ठु विवेचनीयम् । 20

अथवा

“संस्कृत साहित्याकाशे गीतिकाव्य परंपरायां मेघदूतस्य स्थानं मूर्धन्यं” इत्यस्य उक्त्याः पुष्ट्यर्थं मेघदूतस्य साङ्गोपाङ्ग वर्णनं क्रीयताम् ।

इकाई-V

5. अधोलिखितेषु विषयेषु एकोपरि संस्कृत भाषायां निबन्धं लेख्याः - 20

(i) अनुशासनस्य महत्त्वं,

(ii) भारतीया संस्कृतिः,

(iii) सत्संगतिः,

(iv) परोपकाराय सतां विभूतयः,

(v) भारतीय संस्कृत्यौ नारीणाम् स्थानम्,

(vi) न हि ज्ञानेन सदृष्ट्यं पवित्रम् इह-विद्यते ।